

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Legis dispensatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

latoꝝ conſcius ſit conſuetudinis. Quare collige per legem contrariam univerſalem abrogari conſuetudinem antecedentem univerſalem, quamvis lex cōdita ſit ſine clauſula derogatoria; per legem tamē univerſalem non abrogari conſuetudines ſpeciales, aut ſtatuta ſpecialia locorum, niſi eorum firmitudo in lege; ſecus dicendum de lege particulari, quia per eam abrogatur conſuetudo particularis, quamvis non ſpecialius mentio. *Ibid. num. 33 & ſeq.*

99. Sicut lex poſterior abrogat priorem legem, ita & poſterior conſuetudo priorem ſeu antiquam conſuetudinem. *Ibid. num. 44.*

100. Introducens conſuetudinem contra legem, peccat donec elapſum ſit tempus requiſitum ad legitimam conſuetudinem introducendam, niſi Princeps eam toleret, vel bona fides excuſet. *Ibid. num. 45.*

101. Petes, an idem ſit præſcriptio & conſuetudo? Reſpondetur negativè, quia conſuetudo eſt quid iuris, inducit enim ius & legem; præſcriptio verò dicitur quid facti, quo alicui adijcitur dominium rei alienæ. *Ibid. num. 46.*

Diſpenſatio legis.

102. Nomen diſpenſationis, ſignificat actum iuriſdictionis, quo quis eximitur ab obligatione legis, aut quo legis obligatio ſuſpeditur. Ad valorem diſpenſationis requiritur conſenſus internus legitimi Superioris ſeu legislatoris, vel ipſius Superioris, vel ſucceſſoris, vel æqualis in iuriſdictione, qui poteſt cum ſuis ſubditis diſpenſare, illoſque ab obligatione legis eximere, perſeverante adhuc obligatione reſpectu aliorum. Eodem etiam poteſt quilibet conditor in ſua lege, & Summus Pontifex in legibus latis ab Apoſtoliſtis tamquam Episcopis. Poteſt item legislator ſecum in ſuis legibus diſpenſare, quavis actus quo quis ſecum in propria lege diſpenſat, non dicitur proprie & ſtrictè diſpenſatio. Inferior verò non poteſt diſpenſare in lege Superioris, quoties Superior diſpenſationem ſibi reſervavit, aut inferiori prohibuit diſpenſandi facultatem: propterea Magiſtratus inferior non poteſt diſpenſare in lege communi, ſicut neque Episcopus in legibus Papæ, & regulariter loquendo, neque in legibus & ſtatutis Concilii Provincialis. *Ibid. queſt. 2. punct. 3. n. 1. & ſeq.*

103. Inferior non poteſt diſpenſare in lege Superioris quoties quo-

quoties legislator expresse non ademit dispensandi facultatem, vel quando dubitatur an res egeat dispensatione, vel quando urgente necessitate potest Papam per litteras certiorum facere, vel inopiæ partium, quibuscum est dispensandum, suis rebus occurrere. *Ibid. n. 17. 18. & 19.*

104. Quæres, quid requiratur, quidve servandum sit, dum aliqua dispensatio de mandato Summi Pontificis expeditur? Requiritur ut qui rescriptum Apostolicum expedire debet, ad confessiones approbatus sit ab ordinario, ut sit Doctoratus laurea insignitus, ut habeat justam causam dispensandi, ut rei veritatem, nisi notoria sit, vel aliunde constet, ab ipso pœnitente diligenter inquirat, ut Confessarius cui rescriptum Apostolicum exhibetur ad dispensandum in matrimonio, non dispense, nisi impedimentum sit occultum, id est, nisi ignoretur a majori parte vicinæ, vel parœciæ, vel oppidi, vel Collegii, vel monasterii: ut præcedat dispensationem confessio, quoties rescriptum hoc jubet: ut denique Confessarius imponat talia pia opera, qualia prudenter imponenda judicaverit; v. g. in dispensationibus ad contrahendum matrimonium obtentione delicti, imponenda est delinquenti pœnitentia, seu menstrua confessio, quæ fieri poterit quacumque die mensis. *Ibid. punct. 2. num. 1. & seq.*

105. Confessarius cui datur facultas dispensandi circa matrimonium, curare debet ante dispensationis executionem, ut conjuges separentur, si id sine scandalo præstari possit: curareque debet insuper, ut contrahentes certiores sint de nullitate consensus, & litteras dilacerare debet quoties in privilegio præscribitur litteras dilacerari: & pro dispensatione expedienda nihil omnino exigat. *Ibid. num. 14. & seq.*

106. Dispensatio concessa sine justa causa à legislatore, vel ab habente facultatem legislatoris, valida est, sed non licita, & consequenter valet dispensatio ab Episcopo facta sine causa in propria lege, & constitutione, quamvis in Synodo facta, Neque solum peccat Superior si dispense sine causa, verum etiam si dispense ex causa, quam dubitat esse sufficientem: at ille cum quo dispensatum est, potest dispensatione uti, licet dubitetur an Superior habuerit sufficientem causam dispensandi; quia in dubio standum est iudicio Principis seu legislatoris. Non valet quoque dispensatio concessa ab eo qui bona fide credebatur subesse justam causam ad dispensandum; quamquam is cum quo dispensatum est bona fide sine causa, tutus

est in conscientia, donec sibi de insufficientia causæ tenet
constet. *ibid. punct. 3. nu. 1. 2 7 & seq.*

107. Dispensatio in lege Superioris concessa ab inferiore sine justa causa, non solum non est licita, verum neque valida; consequenter is cum quo inferior dispensavit in lege Superioris absque justa causa, non potest uti dispensatione à fortiori dispensatio concessa etiam à Papa sine justa causa in iis quæ sunt de jure divino & naturali invalida est, peccatque graviter dispensans sine causa in lege Superioris, vel in iis quæ sunt de jure naturæ. *ibid. n. 12. & seq.*

108. Inducens ad dispensandum sine causa, vel allegata falsa causa, peccat eodem pacto, quo dispensator peccat. *ib. nu. 13.*

109. Non est necesse ut Superior dispensatus cognoscat judicialiter adesse justam causam ad dispensandum; imò dispensatio tacite concessa sine cognitione causæ, valida est, nam voluntas tacita tantum valet, quantum expressa in iis in quibus nec forma certa, nec verba necessaria sunt. Et obtinens dispensationem in lege Superioris ab inferiore non cognita causa subsistente, potest licite ea dispensatione uti. *ibid. num. 17. 18. & 19.*

110. Justæ & sufficientes causæ ad dispensandum sunt utilitas aut necessitas communis vel privata, pietas, & alii casus, vel rationes, quæ sufficientes & legitimæ arbitrio prudentis viri visæ fuerint pro qualitate loci, temporis, & personæ. *ibid. num. 20.*

111. Superior posita justa causa tenetur aliquando, v. g. quando extant urgentes rationes, & aliquando non tenetur dispensare, quando extant hujusmodi rationes. *ibid. n. 21.*

112. Qui non est supremus Princeps, non potest in lege dispensare, imposita multa pecuniaria fabricæ Ecclesiæ, vel piis operibus ex præcepto tradenda, nisi fortè imponatur in pœnam delicti, quia in Trident. *sess. 25. cap. 18.* præcipitur dispensatio gratis fieri. *ibid. num. 23.*

113. Quoties aliquid habens connexionem cum materia dispensationis tacetur, vel falso narratur, quo cognito Superior non dispensasset, invalida est dispensatio; secus si taceatur tantum res vel circumstantia impertinens ad causam: unde valida est dispensatio voti obtenta ab eo qui se finxit virum doctum, vel studiosum, &c. nam hujusmodi fictio nihil refert ad causam dispensationis. Similiter valida est dispensatio obtenta tacito nomine personæ, quam si dispensans cogno-

cognovisset, propter odium dispensationem non concessisset. Valida item est dispensatio, quando erratur in nomine personæ; secus dicendum quoties impedimentum certum narratur sub dubio, aut quoties narratur una tantum causa, & ea est falsa. Item invalida est dispensatio voti non nubendi, facti in favorem alterius, si in supplicatione non fuit hoc expressum. Item invalida est absolutio quoad censuram, ab hæretico obtenta fingente se esse conversum. *ibid. punct. 4. num. 3. & seqq.*

114. Valida est dispositio, quoties aliquid falsi narratur, quo expresso facilius dispositio obtineretur, modo qualitas, in qua erratur, non apponatur laxativè, sed demonstrativè, seu causa demonstrationis; propterea sequitur legatum esse solvendum, si dicatur, *Lego Ecclesia decem modios solvendos ex redditibus talis fundi*; nam hoc legatum sub diversis verborum conceptionibus, videtur expressum, consequenter qualitas videtur apposita demonstrativè. *ibid. num. 12. & 13.*

115. Si subreptio tacendo verum, vel exprimendo falsum contingat in una rescripti parte, vitiat, & irritum reddit rescriptum quoad eam partem, in qua est subreptio, non verò quoad reliquas. Quod si non possit separari pars in qua contingit subreptio, rescriptum irritum est totum. Valet autem rescriptum quoad partem in qua non contingit subreptio, etiam subreptione in ea parte à civili scienter commissa, inscio eo in cujus favorem rescriptum obtinetur. *ibidem num. 14. 15. & 17.*

116. Obtinens dispensationem in duobus votis in eodem rescripto, potest uti dispensatione quoad votum, in quo non contingit subreptio. *ibid. num. 16.*

117. Qui in petendo rescripto ad beneficium sive curatum, sive non curatum bona fide tacuit legitimam ætatem ad curatum, potest virtute illius rescripti beneficium simplex obtinere, si ætatem legitimam ad beneficium simplex habeat. *ibid. nu. 18.*

118. Vitium subreptionis & invaliditatis suppletur per clausulam, *motu proprio*, positam in rescripto, quando privilegium motu proprio conceditur sine ulla prævia informatione, sed ex mera concedentis liberalitate; & hoc operatur clausula, *motu proprio*, in rescriptis posita, videlicet quo privilegium censeatur magis voluntarium, & numquam retorqueatur contra eum cui conceditur. *ibid. nu. 21. 22. & 23.*

119. Dispen-

119. Dispensatio redditur invalida, tacita qualitate quam jura specialiter exprimi volunt, quamvis ea qualitate expressa Superior concessisset dispensationem: unde invalida est dispensatio obtenta non expresso gradu affinitatis, vel consanguinitatis, vel publicæ honestatis, aut non facta expressione diversorum titulorum, ratione quorum duo sunt affines. *ibid. puncti 5. n. 1. & seq.*

120. Committens incestum cum consanguinea potest dispensatione, si antequam dispensatio obtineatur, iterum cum eadem peccet. *ibid. num. 4.*

121. Invalida est dispensatio obtenta non expressa linea in consanguinitate, affinitate & publica honestate. In cognatione spirituali exprimendum est an sit filiatio vel spiritualis compaternitas. Imò exprimendum est impedimentum publicæ honestatis esse in primo gradu, & consurgere ex matrimonio rato, si de hoc dispensatio quærat. *ibidem num. 5. & seq.*

122. Invalida est dispensatio quando erratur circa speciem impedimenti, aut quando obtinetur ad contrahendum cum affine, vel consanguineo tacito incestu jam commisso & completo; quamquam quando incestus est occultus, non est necessario facienda ipsius expressio in dispensatione obtinenda à Papa pro foro externo. *ibid. num. 8. & seq.*

123. Copula incestuosa commissa spe facilius obtinenda quod petitur, est explicanda, quamvis alter eorum tantum talem animum habuerit. *ibid. num. 10.*

124. Valetne in foro externo dispensatio concessa, si copula non intercessit, ea occulta interveniente, & an contrahentes de hoc à judice interrogati teneantur respondere? Respond. contrahentes interrogatos de copula licet occulta, teneri confiteri judici interroganti. *ibid. num. 14.*

125. Invalida est dispensatio, quando committitur error in gradu viciniore, ut si dicatur esse in quarto, cum sit in tertio. Quòd si duo non æqualiter distent à stipite, necessario non est facienda mentio gradus propinquiore stipitis, modo tamen alter contrahentium non distet uno tamen gradu à stipite. Ordinarius non expresso propinquiore gradu, non debet in foro externo dispensationem admittere, donec litteræ declaratorie afferantur. *ibid. num. 15. 16. & 17.*

126. Valida est dispensatio à Titio obtenta expresso solum secundo affinitatis gradu, dum ducturus esset in matrimonium

num Bertam uxoremque sui patru. Ordinarius potest prædictam dispensationem admittere, abique aliis litteris declaratoriis, *ibid. num. 18. & 19.*

127. Dispensatio irregularitatis homicidii contracta occidendo Sacerdotem, valet, etiam tacita circumstantia Sacerdotii, *ibid. num. 20.*

128. Dispensationem voti perseverandi in religione obtinens, eam invalidè obtinet, non expressa circumstantia perseverantiæ, *ibid. num. 21.*

129. Dispensatio per metum, etiam ad hoc incussum, valida est, sed non item dispensatio extorta per dolum & mendacia, si dolum & mendacia versentur circa causam finalem seu motivam dispensationis, id est, quando dispensans non concessisset dispensationem, velejus partem, si dolum cognovisset, *ibid. punct. 6. nu. 1. & seq.*

130. Valida est dispensatio ab aliquo obtenta, non exprimendo se alias eam petisse, sed non obtinuisse, & consequenter dispensatio obtenta ab Episcopo successore ab anteriori denegata, valida est, quamvis taceatur circumstantia denegationis. Item, valida est dispensatio ab inferiore, habente tamen potestatem dispensandi obtenta, quamvis non exprimatur eam à Superiore fuisse prius denegatam. Adde obtinentem rescriptum Apolliticum, quo possit à Confessario dispensari, posse nulla mentione rescripti facta dispensationem ab Episcopo, vel alio Prælato, qui dispensandi facultatem habet, obtinere *ibid. punct. 7. num. 1. & seq.*

131. Quando de una & eadem re duplex dispensatio petitur, & prima fuit limitata, in secunda, quæ magis ampla petitur, per se loquendo, facienda est mentio prioris limitate, alioquin secunda invalida videtur, nisi secunda ex nova sufficiente causa petatur, aut nisi prima concessa fuerit cum limitatione, quæ juxta stylum apponi solet. *ib. punct. 8. nu. 1.*

132. Qui ob scrupulum vel dubium circa primam dispensationem secundam obtinet, validè obtinet etiam non facta mentione prioris; secus dicendum de illegitimo dispensato prius, qui si aliam ampliorem dispensationem desideret, debet prioris dispensationis mentionem facere. Item, qui obtinuit exemptionem à solvenda parte decimarum, debet mentionem prioris facere, si ampliorem desideret. Et obtinens dispensationem vescendi carnibus in una Quadragesima, si in alia similem dispensationem quærat, non tenetur
prio-

prioris mentionem facere. Similiter dispensatus ad contrahendum cum consanguinea vel affine, si ea dispensatione non sit usus, non tenetur in secunda petenda mentionem prioris facere. *ibid. num. 2. & seq.*

133. Petes, utrum habens plura impedimenta, seu vincula, validè obtineat dispensationem unius, non explicatis aliis, quibus obstrictus tenetur? Respond. affirmative, (nulli fortè matrimonii impedimenta excipiantur,) ut patet à simili de obstricto pluribus excommunicationibus, qui potest ab una absolvi, non ablata alia. *ibid. punct. 9. n. 1. & 2.*

Dispensatio quibus modis vim suam amittat.

134. Dispensatio vim suam amittere potest cessatione causæ, morte concedentis, nondum effectu adimpleto, renuntiatione, revocatione, & primo seu unico actu; modo dispensatio absolutè sine limitatione concessa non sit. *ibid. punct. 10. §. 2. num. 1.*

135. Dicitur, *cessatione causæ*, quia cessante causa finali, seu motiva dispensationis, post obtentam dispensationem, & nondum executioni mandatam, probabile est etiam ipsam dispensationem cessare; delegatusque ad dispensandum, non potest validè dispensare, si post indultum sibi concessum, cessavit causa iusta dispensandi. *ibid. §. 1. n. 3. & 5.*

136. Obtinens dispensationem comedendi carnes tempore jejunii ob infirmitatem, ea cessante tenetur à carnibus abstinere. Item, obtinens dispensationem in aliqua lege humana, vel divina, &c. peccat, tali dispensatione utendo transgressa causa dispensationis. *ibid. n. 6. & 8.*

137. Quando autem dubitatur an causa dispensationis cessarit, præsumitur non cessasse, consequenter dispensatio valida est. *ibid. num. 10.*

138. Dispensatio semel obtenta, & jam executioni mandata non cessat, nec revocari potest, cessante causa, ob quam fuerat concessa; ut si iusta de causa concessa sit dispensatio ad contrahendum matrimonium, & vi talis dispensationis contractum sit matrimonium, non cessat dispensatio, si contracto jam matrimonio cessat causa dispensationis. *ibid. n.*

139. Petes, quid efficiat renuntiatio dispensationis? Efficit ut dispensatio quæ nondum executioni demandata fuerat, vim

vim suam amittat, si renunciatio acceptetur à dispensante. Exempli gratia: Titius obtinuit dispensationem ducendi consanguineam in matrimonium: sed ante contractum matrimonium cedit dispensationi, dispensatio cessat, si cessio seu renunciatio dispensationis acceptetur à dispensante, hinc patet dispensatum posse dispensationi renunciare antequam sortiatur effectum. Et qui proposuit non uti dispensatione aut illi renunciare, potest ea uti, vel renuntiationem revocare, si eam Superior nondum acceptavit. *ibid. §. 2. n. 3. & seq.*

140 Dispensatio impetranda est illius expensis, qui onus illius impetrandæ suis sumptibus in se suscepit. Quando tamen præcessit consensus tacitus vel expressus impetrandæ dispensationis, & alter onus illius impetrandæ suis sumptibus liberaliter in se non suscepit, dispensatio communibus expensis impetranda est. Et qui obtenta de communi consensu dispensatione injustè renuit matrimonium contrahere, tenetur ad integras dispensationis expensas: qui vero justè renuit absque alterius culpa, tenetur solum ad partem expensarum; quod si renuat ob alterius culpam, videlicet ob injuriam & injuriosam alterius actionem, ad nullas tenetur; sed alter qui causam resiliendi dedit, ad integras expensas tenetur: unde sequitur, eum qui resilit à promissione matrimonii ob supervenientem in altero contrahente notabilem deformitatem, non teneri integras dispensationis expensas solvere, sed tantummodo partem. *ibid. punct. 11. n. 2. & seq. Item*

141. Vir qui est fornicatus ante promissionem matrimonii, non tenetur ad integras expensas, si sponsa obtenta dispensatione, nolit cum eo contrahere cognita ipsius fornicatione: nam fornicatio sponsi antecedens promissionem matrimonii non est injuriosa sponsæ. *ibid. num. 10.*

142. Ille cujus culpa post matrimonii promissionem, contrahitur impedimentum dirimeas, tenetur si possit propriis expensis dispensationem obtinere, ut sponsalia perficiantur. *ibid. num. 11.*

A D D I T I O.

Lex humana non obligat in conscientia, ubi constat ejus rationem seu intentionem principalem cessare, solet autem intentio ex proœmio colligi. Cessat & obligatio cessantibus inconvenientibus, ob quæ lata est. item, si est lex inutilis, *item*

item in casu, quem, si legislator cogitasset, excepisset: item non est recepta à principio, etiam ignorante id legislator, aut non recepta est à maiore parte talium personarum, quali excusando loquitur, sciente superiore, & non contradicente, ad quod sufficit bis aut ter fecisse contra legem, item in casu scandali, aut infamiae, aut metus cadentis in constantem virum, aut cum occurrit casus, ubi ratio iudicat non servandum; aut cum fundatur in praesumptione, & constat de contrario; aut cum est injusta, aut non in bonum commune, et afferens magnum damnum, aut cum est valde difficile observare, reputatur enim Jure impossibile. De lege Sor. l. 1. de p. Carbo *integr. volum.* Azor. multa l. 5. tit. 1. Nav. cap. 23 à num. 49. Tolet. de sept. pecc. mort. cap. 18. 19. 20. Sayr. t. 2. Voi. conf. vid. Nav. c. 15. num. 21. Covar. in c. cum esset. de testam. num. 8. non recepta) Furn. lex. num. 11. Aut metus.) Sor. l. c. 9. b. art. 2. Syl. metus num. 6. Aut cum occurrit) Val. t. 2. d. 9. 5. p. 6. Aut cum fundatur) Mol. d. 208. in fin.

Cum in lege Ecclesiastica dicitur, teneatur, vel praecipitur, videtur esse obligatio mortalis peccati, secus si dicatur, faciant vel dicant, vel ordinamus, vel statuimus, mandamus, vel jubemus, quamquam debet, mandamus, prohibemus, & oportet, quidam putent obligare ad mortale. Vid. Azor. l. c. 9. Tolet. l. c. Navar. c. 23. num. 48. Quamquam) Ita Azor. l. c.

Lex civilis tollitur consuetudine contraria decem annorum, & etiam Ecclesiastica, si Papa sciens non contradicat, et tamen lex Episcopi, Episcopo non contradicente. Quin etiam quævis consuetudo per duos, vel tres actus contrarios, sciente superiore, & tolerante, legem abrogat, secundum quosdam; nisi sit contra publicam utilitatem. Sylv. *vers. consuetudo num. 9. Decem annorum*) Azor. l. 5. c. 17. q. 6. Sylv. *consuetudo num. Ecclesiastica.*) Azor. c. 18. q. 9. ex Oldrado & aliis: Fel. tamen Abbas, & alii, cum communi dicunt, id esse verum in lege, non autem in canone, qui non abrogatur, nisi consuetudine 40. annorum, etiam sciente, & patiente principe, nisi illam expressim approbando Jus collat. Quin) Quidam dicunt, unico, quidam duobus, quidam pluribus actibus id fieri, vide Carbo l. 9. d. 2. qui docet, non posse certam regulam praescribi, sed id boni viri, aut iudicis arbitrio relinqui. Azor. l. c. q. 25. plures actus requiri ait ad consuetudinem.

Nulla lege tollitur consuetudo rationabilis, certi loci, nisi fiat ejus mentio, nec statuta particularia non continentia so-

ius commune, nisi lex aliud aperte dicat. *vid. c. 1. de con-*
stit. lib. 6.

Lex revocatoria privilegiorum non habet vim, usque ad
 publicationem.

Legitima.

Legitima, si filii sint plures, quam quatuor, est dimidia
 pars bonorum, quæ reliqua sunt solutis debitis defuncti: &
 impensa funeris, quod si non plures, est tertia tantum pars;
 atque id est, quod inter omnes dividendum necessario, est
 enim debitum filiis legitimis, eisque mortuis, neporibus le-
 gitimis. Debetur autem à matre etiam filiis naturalibus, non
 autem spurii. Debetur & parentibus legitima à filiis non ha-
 bentibus filios, & fratribus ex parte patris, si quis infamem
 heredem instituat, cum illi non essent ingrati. Quod si illis in
 testamento nihil esset relictum, esset nullum; si autem minus
 legitima, supplendum. De hac re multa *Mol. d. 177. Vid. Sylv.*
de legitima portio: num. 1. Si autem) Syl. l. c. n. 8. l. omnimodo,
de offic. test. Mol. l. c. col. 1.

Non potest filia legitima tolli statuto, secundum quosdam;
 sed potest statui, ut sit contenta dote sufficiente, modo ne
 enormiter lædatur. Potest verò, secundum alios, legitima sta-
 tuto minui, & ex causa tolli, sed non alimenta, nec dos, & qui-
 dem alicubi per primogenituram privantur alii filii legiti-
 ma. *Vid. Syl. l. c. n. 3. Cova. in 4. Decret. p. 2. c. 8. §. 6. num. 5. do-*
cet, legitimam lege, aut statuto minui posse, usque ad quanti-
tatem alimentis necessariam, tunc autem profus tolli, cum
filius necessaria ad vitam aliunde habet.

Filia dotata potest petere supplementum legitimæ, si ei
 non renuntiavit expressè. Computanda autem sunt omnia
 ei data à patre occasione matrimonii, exceptis vestibus ad
 usum quotidianum necessariis.

Renuntiatio legitimæ facta per metum, non firmatur ju-
 ramento. *vid. Lopez. p. 2. c. 23. Covar. in c. quamvis de pact.*
q. 3. §. 4. num. 2.

Filius renuntians hæreditati etiam cum juramento, potest
 petere supplementum legitimæ, in quam tamen computan-
 dum, quod ex bonis patris inhonestè expendit, nisi præsuma-
 tur pater donasse. Supplementum autem legitimæ non peti-
 tum, potest petere hæres etiam extraneus. *vid. Cov. in cap.*
Raya. de testam. §. 1. num. 8.

B b

Non